

DESPRÉS DE LES ELECCIONS DEL 27-S: DIÀLEG, ACORD I REFORMA

Els ciutadans de Catalunya estan convocats el proper 27 de Setembre a unes eleccions, la primera finalitat de les quals és escollir un nou Parlament i un nou Govern per als propers quatre anys. Però no es pot desconèixer que se celebren en un clima polític excepcional, que donarà als resultats un significat que anirà més enllà d'aquesta finalitat.

El Cercle d'Economia és una institució de la societat civil en la qual conviuen persones amb preferències polítiques diverses. No ens correspon, per tant, prendre posició partidista. Qualsevol que siguin els resultats electorals, el Govern que en resulti estarà legitimat per l'exercici lliure i sobirà dels votants.

Però sí volem aportar les nostres reflexions sobre els procediments que, en el seu cas, podrien utilitzar-se per a la reforma del marc institucional amb la qual donar curs a les aspiracions de canvi que hi ha en el si de la societat. Per a aquestes reflexions ens basem en els principis i judicis de valor que han inspirat al Cercle des del seu naixement el 1958. En primer lloc, la defensa d'un model de societat plural, d'una democràcia liberal i d'una economia de mercat oberta i integrada a Europa. En segon lloc, l'aposta pel diàleg, l'acord i la reforma com a mètode per al progrés polític.

Primera. Si les forces polítiques que porten al seu programa l'opció independentista tenen una majoria absoluta el 27-S, governaran legítimament i hauran acumulat força política en defensa de la seva opció.

Però des dels principis de la democràcia liberal que defensem, l'ús polític de la majoria ha de ser compatible amb el respecte a la pluralitat social i a les regles de l'Estat de Dret. En aquest sentit, una cosa és sortir reforçat d'un eleccions i una altra molt diferent donar passos que no respectin aquests principis. Creiem fermament que qualsevol canvi estructural -i la independència seria la màxima expressió- requereix una majoria qualificada que en cap cas pot desprendre's d'un eleccions com aquestes, sinó de la legitimitat d'una consulta legal, acordada i ben informada.

Com hem manifestat en "Opinions" anteriors no compartim decisions unilaterals que puguin posar en risc el principi de legalitat i la pertinença a les institucions europees i a l'euro. Com és lògic, donada la naturalesa d'una institució com la nostra vinculada al món econòmic, veiem amb preocupació les conseqüències que podrien tenir per a l'economia, les finances, les inversions i la presència de seues empresarials a Catalunya. Però confiem que, en qualsevol cas, el Parlament i el Govern que surtin de les eleccions del 27-S seran respectuosos amb aquests principis.

Segona. Amb la mateixa lògica, un resultat electoral del 27-S que donés majoria parlamentària al conjunt de les forces polítiques que no porten al seu programa la independència no podrà interpretar-se en el sentit que la societat catalana és partidària del "statu quo" i que no cal canviar res. No és així.

A Catalunya existeix un desig àmpliament majoritari de millora de l'autogovern, de canvi del model de finançament i de reconeixement polític de la seva personalitat. Això no implica privilegis en perjudici de la resta d'espanyols.

Malgrat el quietisme i la resistència al canvi que han caracteritzat l'actuació del govern central en aquest àmbit, creiem que és possible aquest reconeixement en l'ordenament legal i constitucional. En aquest sentit, les eleccions del 27-S juntament amb les eleccions generals de desembre obren una nova finestra d'oportunitat per, a través del diàleg, l'acord i la reforma fer-ho possible.

Tercera. Per tant, després del 27-S i de les eleccions generals de desembre l'objectiu prioritari haurà de ser reconciliar el principi de legalitat de l'Estat de Dret amb el principi democràtic. El primer obliga a respectar les regles i, si s'escau, canviar-les mitjançant els procediments establerts. Però, alhora, el principi democràtic, inscrit també en el frontispici de la Constitució, porta als poders públics a trobar les vies legals adequades per canalitzar les aspiracions de canvi existents en la societat.

Com hem dit anteriorment, estem convençuts que les aspiracions d'una gran majoria de ciutadans de Catalunya a un millor autogovern i al reconeixement de les seves singularitats tenen encaix en el nostre ordenament legal. L'aconseguir-ho no és només responsabilitat de les forces polítiques sinó de tota la societat.

Quarta. Si de forma clara els ciutadans de Catalunya donessin el seu suport a formacions polítiques que porten al seu programa l'opció de la independència, el principi democràtic de la nostra Constitució obligaria als poders públics a trobar una via legal i acordada que permetés celebrar una consulta específica per conèixer el sentir precís dels ciutadans respecte a l'encaix de Catalunya a Espanya. Creiem que, de donar-se aquestes circumstàncies, i d'acord amb el que ha assenyalat el propi Tribunal Constitucional, hi ha vies legals per introduir en el nostre ordenament una norma de claredat d'aquest tipus.

.....

Durant més de seixanta anys, en contextos polítics diferents i difícils, el Cercle d'Economia ha defensat el diàleg, l'acord i la reforma com l'únic camí per al canvi polític i el progrés social i econòmic. És des d'aquesta convicció, i amb el respecte a totes les opcions polítiques, des de les quals fem les reflexions contingudes en aquest nova "Opinió".

Barcelona, setembre de 2015